

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa

6.Kbf.35/2023/23.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a Budapesten, 2023. november 22. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatalos eljárásban csoportosan elkövetett bántalmazás büntette és más bűncselekmények miatt terhelt1 volt rendőr törzsőrmester I. rendű vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2023. április 26. napján kihirdetett 43.Kb.118/2021/106. számú ítéletét megváltoztatja.

terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott büntetését 2 (kettő) év börtönbüntetésre és lefokozásra enyhíti.

A börtönbüntetés végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti, a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlottal szemben alkalmazott 2 évre az őrmesteri rendfokozatba történő visszavetés katonai mellékbüntetést mellőzi.

terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű vádlottal szemben alkalmazott 2 évi soron következő fizetési fokozatba elősorolásra előírt várakozási meghosszabbítása katonai mellékbüntetést mellőzi.

terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést 1 (egy) év próbára bocsátás intézkedésre enyhíti, a vele szemben alkalmazott 2 évi soron következő fizetési fokozatba elősorolásra előírt várakozási meghosszabbítása katonai mellékbüntetést mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét terhelt2 volt rendőr főtörzsőrmester II. rendű, terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű, terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű, terhelt6 rendőr

törzsőrmester VI. rendű és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja azzal, hogy terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott lakóhelye a cím26 szám, míg tartózkodási helye cím23., míg terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott lakóhelye cím27

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2023. április 26. napján kihirdetett 43.Kb.118/2021/106. számú ítéletével terhelt2 volt rendőr törzsőrmester II. rendű vádlottat társtettesként, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette [Btk. 301. § (1) és (2) bekezdés] és társtettesként elkövetett testi sértés büntette [Btk. 164. § (1), (3) és (8) bekezdés] miatt – halmazati büntetésül – 4 év 6 hónap börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a II. rendű vádlott feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi napja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. A bíróság a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte a II. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. A törvényszék katonai tanácsa terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlottat folytatólagosan, részben tettesként, részben bűnsegédként, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette [Btk. 301. § (1) és (2) bekezdés] miatt 2 év 9 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a IV. r. vádlott feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi napja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. Az elsőfokú bíróság terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlottat hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette [Btk. 301. § (1) bekezdés] miatt 300 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint pénzbüntetésre és 2 évre az őrmesteri rendfokozatba történő visszavetés katonai mellékbüntetésre ítélte. Az így kiszabott összesen 600.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. A perbíróság terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlottat egyaránt folytatólagosan elkövetett szolgálatban kötelességszegés büntette [Btk. 438. § (1) és (2) bekezdés] miatt 200 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint pénzbüntetésre és 2 évi, a soron következő fizetési fokozatba előresorolásra előírt várakozási idő meghosszabbítása katonai mellékbüntetésre ítélte. Az így kiszabott összesen 400.000-400.000 forint pénzbüntetés meg nem fizetése esetére rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Rendelkezett továbbá a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a II., a IV. és a VII. rendű vádlottat a vonatkozásukban felmerült bűnyogi költség megfizetésére.

[2] A tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész az elsőfokú ítéletet a II. rendű és a IV. rendű vádlottak vonatkozásában tudomásul vette, míg terhelt5 volt rendőr törzsőrmester V. rendű vádlott tekintetében fellebbezést jelentett be a vádlott terhére súlyosításért, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása érdekében, továbbá fellebbezést jelentett be terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott tekintetében a terhükre, súlyosításért, az ügyészi vádiratban foglaltak szerinti büntetőjogi minősítés, vagyis a hivatalos személy által hivatali eljárása során hivatali kötelessége megszegésével elkövetett bűnpártolás büntetnének megállapítása, a büntetés súlyosítása, a velük szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés kiszabása érdekében. A II. rendű vádlott és védője és a IV. rendű vádlott teljeskörű fellebbezést jelentettek be, a IV. rendű vádlott védője elsődlegesen felmentésért,

másodlagosan enyhítésért fellebbezett. Az V. rendű vádlott és védője egyaránt felmentésért fellebbezett, továbbá a VI. rendű és VII. rendű vádlottak és védőik is teljeskörű fellebbezést jelentettek be felmentésük érdekében.

[3] Az elsőfokú ügyészség a fellebbezése indokolásában kifejtette, hogy a törvényszék katonai tanácsa eljárása során az eljárási szabályokat megtartotta, ítélete mentes a Be. 592. §-ának (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól. Kifogásolta azonban, hogy a bíróság terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlott tekintetében a Btk. IX. fejezetében rögzített szabályokat helytelenül értelmezve, a súlyosító körülmények túlsúlya ellenére az általános bírói gyakorlattól eltérően túlzóan enyhe szankciót alkalmazott, míg terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlottak vonatkozásában az anyagi jogszabályok helytelen értelmezésével a vádlottak cselekményét tévesen minősítette, így túlzóan enyhe büntetést szabott ki.

[4] Hangsúlyozta, hogy a jelen ügyben vizsgált bántalmazások kegyetlensége egyre fokozódott, egy egyszerű nyak szorítás elvezetett egy több percig tartó, bestiális módon elkövetett bántalmazáshoz. A bántalmazást több kívülálló személy is észlelte, észlelhette, mely körülmény alkalmas arra, hogy az állampolgároknak a fegyveres testületek tagjaiba vetett bizalmát aláassa. A Btk. 301. § (1) bekezdése szerinti hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás esetén a szabadságvesztés irányadó középértéke 3 év, melytől jelentős eltérés nem megalapozott. Az elsőfokú bíróság az általa is hivatkozott joggyakorlattól eltérően terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlottat végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés helyett pénzbüntetésre és rendfokozatban visszavetésre ítélte. Az ügyészség álláspontja szerint a bíróság túlzott jelentőséget tulajdonított esetében az enyhítő körülményeknek, míg a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességet nem értékelte kellő súllyal, az így kiszabott pénzbüntetés pedig nem alkalmas sem a generális, sem a speciális prevenciók megvalósítására, hiszen terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlott a cselekménye jellegét, társadalomra veszélyességét a büntető eljárás során nem ismerte el, és az ítélet a rendvédelmi szervek tagjai között is azon téves képzet kialakulásához vezethet, miszerint ellenszegülés esetén az intézkedés alá vont bántalmazásának lehet helye.

[5] Az ügyészség álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen minősítette a VI. és a VII. rendű vádlott mulasztását a katonai bűncselekmények körébe tartozó szolgálatban kötelességszegés büntettként. Ennek okaként azt jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta figyelembe venni, hogy a katonának minősülő személyek a bűncselekmény elkövetésének időpontjában jogszerű, vagy legalábbis jogszerűnek indult rendőri intézkedést hajtottak végre, mely körülményre tekintettel a Btk. 459. § (1) bekezdés 11. pontjának k) alpontja szerinti hivatalos személynek minősültek. Az ügyészség érvelése szerint a hivatalos személyi minőség speciális a katonai minőséghez képest. A Btk.-ban a bűnpártolás törvényi tényállásának önálló minősített eseteként szerepel, mikor a bűncselekményt hivatalos személy, hivatali eljárása során, hivatali kötelessége megszegésével követi el. Rámutatott arra, hogy az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény minősített esetét a jogalkotó egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, míg a bíróság által megállapított szolgálatban kötelességszegés büntette kizárólag három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Az előzőek alapján terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlottak cselekménye a katonai bűncselekmény helyett a speciális igazságszolgáltatás elleni bűncselekményként ítélandó meg azzal, hogy a rendbeliséget a feljelenteni elmulasztott személyek száma határozza meg.

[6] Minderre figyelemmel a katonai ügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa terhelt5 rendőr törzsőrmester V. r. vádlottal szemben pénzbüntetés

helyett végrehajtásában felfüggesztett börtönbüntetést szabjon ki, terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlottak cselekményeit a Btk. 282. § (1) bekezdésének a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés d) pontja szerint minősülő hivatalos személy által, hivatali eljárása során, hivatali kötelessége megszegésével elkövetett bűnpártolás büntettének minősítse és erre tekintettel velük szemben súlyosabb, ugyancsak végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést szabjon ki, míg az elsőfokú ítélet rendelkezéseit terhelt2 volt rendőr törzsőrmester II. rendű és terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott vonatkozásában, valamint egyéb járulékos kérdésekben hagyja helyben.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.156/2022/19. számú átiratában az ügyészi fellebbezést kiegészítéssel tartotta fenn, míg a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak.

[8] Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával ügyfelderítési kötelezettségét messzemenően teljesítette, a bűnügyben releváns bizonyítékokat széles körűen és rendkívül részletesen megvizsgálta, azokat egyenként és együttesen értékelve – a vádlotti védekezésekkel szemben – állapította meg az ítéleti történeti tényállást. Értékelő tevékenységéről számot adott, kifejtett indokolása és jogi érvelése nem ellentétes a logika szabályaival.

[9] Ugyanakkor álláspontja szerint az ítéleti történeti tényállás – figyelemmel a BH2005.3.89. és a BH2006.12.392. számú jogesettel irányadó kúriai joggyakorlatra – 20., illetve 22. ítéleti pontjában írt része az ítéleti indokolás 85. és 86. pontjában foglaltak átemelésével azzal egészítendő ki, hogy terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű vádlott és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerinti intézkedési, valamint a 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 89. § (4) bekezdésében írt jelentéstételi kötelezettsége akaratlagos elmulasztásával elősegítette, hogy rendőrtársai, terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott és terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlott a büntetőeljárásban történő felelősségre vonásukat – rendőri intézkedés során, a sértettel szemben kifejtett jogtalan bántalmazó magatartásuk miatt – elkerülhessék. E kiegészítéssel az ítéleti történeti tényállás már mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól, így felülbírálatra alkalmas.

[10] A fellebbviteli ügyészi álláspont szerint a rögzített tényállás alapján az eljáró katonai tanács okszerű következtetést vont valamennyi vádlott elkövetéskori tudattartalmára és azon keresztül szándékára, valamint bűnösségére nézve, így a releváns bizonyítékok újraértékelése útján a megállapított ítéleti tényállást támadó, terhelt2 volt rendőr törzsőrmester II. rendű vádlott részfelmentését kezdeményező, míg a többi vádlott bűnösségét vitató és felmentésüket elérni kívánó védelmi fellebbezések a másodfokú eljárásban nem foghatnak helyt.

[11] Felhívta ugyanakkor a figyelmet arra, hogy az elsőfokú bíróság a jogi minősítések rögzítésekor hiányosan jelölte meg terhelt2 volt rendőr törzsőrmester II. rendű vádlott elbírált testi épség elleni bűncselekményét, mert az helyesen: a Btk. 164. § (8) bekezdés I. fordulata szerint minősül életveszélyt okozó testi sértés büntette. A továbbiakban egyet értett terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott és terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlott hivatali büntettének minősítésével. Ebből következően ez utóbbi két vádlottnak és védőiknek a vádlottak bűncselekmény hiányában történő felmentést kezdeményező, rendőri intézkedésüket és leírt tényállásbeli magatartásukat jogszerűnek, indokoltnak és arányosnak állító fellebbezése a másodfokú eljárásban nem foghat helyt.

[12] A Fellebbviteli Főügyészség álláspontja szerint azonban anyagi jogszabályt sértően – a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbf.35/2020/6. számú eseti döntését hibásan értékelve – döntött a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa, amikor terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű vádlott és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott vád tárgyává tett igazságszolgáltatás elleni bűncselekményeit a Btk. 438. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szolgálatban kötelességszegés büntettként minősítette. Kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács az általa hivatkozott másodfokú katonai tanácsi döntéshez kapcsolódóan nem volt arra figyelemmel, hogy abban a bűnügyben érintett rendőr terhelt előjárói minősége, valamint a specialitás elve alapján volt helye előjárói katonai bűncselekmény megállapításának a vád tárgyává tett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény helyett, továbbá a konzumpció elve érvényesítése azon ügyben nem jöhetett szóba. Érvelése szerint a konzumpció elve alapján a vád tárgyává tett személyi bűnpártolásként számba vehető igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények megállapításának van helye terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű vádlottnál és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlottnál az ítéltáblai eljárásban, nyomatékos figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbf.30/2019/16. számú határozatával kimunkált katonai felsőbbírói joggyakorlatra. A továbbiakban osztotta az elsőfokú bíróság által a vád tárgyává tett hivatali bűncselekmények jogi minősítése körében kifejtetteket (ítélet 67-83. pont). Álláspontja szerint a VI. és VII. rendű vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentése érdekében előterjesztett védelmi fellebbezések, büntető anyagi jogi alap hiányában, nem foghatnak helyt a fellebbviteli eljárásban.

[13] Mindezekre tekintettel azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerinti eljárásában a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának 43.Kb.118/2021/106. számú ítélete történeti tényállását a fellebbviteli ügyészi indítványban felhívottak szerint egészítse ki, majd az ügydöntő határozatot a Be. 606. § (1) bekezdésének megfelelően változtassa meg. Ennek keretében: terhelt2 volt rendőr törzsőrmester II. rendű vádlott elbírált testi épség elleni bűncselekménye minősítését pontosítsa azzal, hogy az a Btk. 164. § (8) bekezdés I. fordulata szerint minősül helyes megnevezéssel; terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlottal szemben súlyosításul szabjon ki a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdésének felhívásával, a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjában írt börtön fokozatú, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetést, melyhez kapcsolódóan a Btk. 38. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg, hogy a büntetés végrehajtása esetén e vádlott a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Egyben e vádlottat a Btk. 102. § (1) bekezdésére alapítottan előzetesen mentesítse a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól; terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű vádlott és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott kiegészített ítéleti 20. és 22. pontban meghatározott tényállásban írt bűncselekményét minősítse vádlottanként 2 rendbeli, a Btk. 282. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő hivatalos személy által, hivatali eljárása során, hivatali kötelességszegéssel elkövetett bűnpártolás büntettként és szabjon ki súlyosításul, a Btk. 81. § (1) és (2) bekezdésének megfelelő halmazati büntetésül a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdésének felhívásával, a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjában írt börtön fokozatú, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetést, melyhez kapcsolódóan a Btk. 38. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja alapján állapítsa meg, hogy a büntetés végrehajtása esetén a VI., illetve a VII. rendű vádlott a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra; terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlottat a Btk. 102. § (1) bekezdésének alkalmazásával előzetesen mentesítse a büntetett előlélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól; az elsőfokú ügydöntő

határozatot további ítéleti rendelkezései tekintetében a Be. 605. § (1) bekezdésének megfelelően hagyja helyben.

[14] A II. rendű vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtett álláspontja szerint az ítéleti tényállás részben nem valósághű, több részében iratellenes és a levont jogi következtetés és a minősítés egy része szükségképpen téves, ezért az ítélet teljeskörű felülvizsgálata indokolt.

[15] Az ítélet iratellenességét, így megalapozatlanságát arra alapította, hogy az életveszélyes sérülések megállapítására irányuló tényállítások ellentétesek a lefolytatott bizonyítást tartalmazó felvételek adataival, mert a bordatörés úgy és akkor nem történhetett, ahogy azt a sértett állította. E körben arra is hivatkozott a II. rendű vádlott védője, hogy az orvosi vizsgálatok eredményeként csak az életveszélyes sérülést állapították meg, de nem tudják megállapítani a bordatörés létrejöttének pontos időpontját. Mivel a sérülés keletkezésének módját és időpontját egyedül a sértett állította, az ő igazmondását alaposabban kellett volna vizsgálni, ami álláspontja szerint nem történt meg megfelelően. A védő szerint a videofelvétel elemzése alapján az ott látottak nem támasztják alá, hogy a bordatörés úgy és akkor következhetett be, ahogyan a sértett állította, a védőbeszédének „Történeti tényállás vitatása” fejezetében ezzel kapcsolatban előadottakra továbbra is hivatkozott.

[16] A II. rendű vádlott védőjének érvelése szerint a bíróságnak a bordatörésből további tényre történő következtetése akkor lehetne megalapozott, ha a bizonyított tényből más nem következhet, mint az, hogy a sértett által előadott módon és időben tört el a bordája, és a bizonyítási művelet eredménye minden más lehetőséget kizárt. A védő szerint jelen ügyben nem kizárólagos a következtetés eredménye, mert az életveszélyes sérülés kialakulására vonatkozóan más következtetés is életszerű lehet, aminek alapjai szerepelnek a bírósági anyagban, tehát a bordatörés máshogy is történhetett, például az egyik kameraletakarás során a radiátornak való nekiesés útján.

[17] A II. rendű vádlott védője hivatkozott arra is, hogy a II. rendű vádlott részéről tett karkörzéssel történő bemelegítésnek a verésre való felkészülésként történő értelmezése sem helytálló. Az a bilincseléshez szükséges testi kényszer alkalmazásához való felkészülés érdekében történt. A védő álláspontja szerint a sértett részéről a közvetlen támadás bekövetkezésével számolni kellett, a rendőrök az önkárosítás megszüntetésére irányuló bilincselést kívánták végrehajtani a releváns jogszabályi rendelkezések alapján.

[18] A II. rendű vádlott védőjének érvelése szerint a vasajtó kinyitásakor a közeledő és testtartása alapján agresszívnak tűnő sértettel szemben kezdetben jogos védelmi helyzetben volt a parancsnokként intézkedő I. rendű vádlott és a segítségadásra utasított II. rendű vádlott, azonban az elhárításhoz szükséges mértéket túllépték és ezzel megvalósították a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntettét. Vitatta azonban a bordatörésben megnyilvánuló életveszélyes testi sértés büntettének a II. rendű vádlott terhére történő értékelését. Hivatkozott arra, hogy a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére, így az életveszélyt okozó testi sértés sem.

[19] A hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vonatkozásában enyhítő körülményként kérte értékelni a koronavírus járvány miatti veszélyhelyzet alatti megterhelő munkavégzést, az emiatt lecsökkent tűrőképességet és kiégést, amely fiziológiai alapú indulat alapján keletkezett és tudatzavarként értékelhető. További enyhítő körülményként említette a védő a II. rendű vádlottnak fel nem róható jelentős időmúlást. Védenca büntetését aránytalanul eltúlzottnak tartotta, ezért annak enyhítésére tett indítványt.

[20] A IV. rendű vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában elsődlegesen arra tett indítványt, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a védenca vonatkozásában az elsőfokú ítéletet akként változtassa meg, hogy a IV. rendű vádlott cselekményét a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző cselekményként minősítse, az ezen minősítéshez társított büntetési tételkeret figyelembevételével szabjon ki a IV. rendű vádlottal szemben az elsőfokú ítéletben foglaltnál enyhébb büntetést, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést.

[21] A IV. rendű vádlott védője másodlagosan azt indítványozta, hogy a minősítés változatlanul hagyása esetén a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mellőzze a folytatólagosan elkövetett cselekmény tekintetében a sörözőben a sértett nyakának megfogásával megvalósított cselekményrészben való felelősség megállapítását, és így a törvényszék által folytatólagos egységbe foglalt cselekmények közül a rendőrkapitányságon a sértett egy alkalommal való megütését, valamint a sértett zárkájába gázspray-vel való befújást tekintse a felelősségre vonás körébe tartozó cselekményeknek azzal, hogy az utóbbi cselekményben a IV. rendű vádlott ún. „mulasztásos” bűnségéd. A védő ebben az esetben is azt kérte, hogy a másodfokú tanács a védenccével szemben kiszabott büntetést a szabadságvesztés mértékének mérséklésével és a végrehajtás felfüggesztésével enyhítse.

[22] A IV. rendű vádlott védője az ítéleti tényállást akként indítványozta kiegészíteni, hogy a [18] pontjának első mondatában sértettl sértett vonatkozásában az „aktív ellenszegülés” tanúsítása szerepeljen, míg a [17] pontot a következő mondattal indítványozta kiegészíteni: „Az intézkedés megkezdését megelőzően sértettl sértett az őt intézkedés alá vonó rendőröket hangosan sértegette, őket kutyanak nevezte, és kijelentette, hogy az irataiért meg kell verekedni vele.”

[23] A jogi minősítéssel kapcsolatban a IV. rendű vádlott védője kifejtette, hogy álláspontja szerint a védenca azon cselekménye, amely a sörözőben a sértett nyakának megfogásával és másodpercekig tartó szorításával járt, nem meríti ki a Btk. 301. § (1) bekezdése szerinti törvényi tényállást, mivel itt a IV. rendű vádlottat nem a bántalmazás szándéka vezette, semmi nem utal arra, hogy testi sérülést vagy fájdalmat akart volna okozni, hanem az aktív ellenszegülő sértettet akarta a megfelelő testi távolság betartására rákényszeríteni, melyet a korábban megkísérelt mellkasi eltolással nem tudott megvalósítani. A védő nem vitatta a rendőrkapitányság épületében a stokira leültetéses helyzetben végrehajtott hastájéki ütés miatti felelősséget, amit egyébként a védenca az előkészítő ülésen be is ismert. A IV. rendű vádlott terhére rótt harmadik cselekménymozzanattal kapcsolatban a védő kifejtette, hogy nem vitatható, hogy a IV. rendű vádlott az esetről jelen volt, bár tényállásszerű magatartást nem fejtett ki. A védő arra az esetre, ha az ítéltábla arra a meggyőződésre jut, hogy a gázspray alkalmazása megfeleltethető a Btk. 301. § (1) bekezdése szerinti cselekménynek, úgy nem látta vitathatónak a csoportos elkövetés tényét, azzal azonban, hogy védenca jelenléte nem a szándékerősítő hatást váltotta ki a másik két vádlottnál, hanem elmulasztott aktívan közbelépni a cselekmény ellenében. A védő azonban felvettette annak a lehetőségét is, hogy a gázspray alkalmazása az adott szituációban nem minősült jogtalan bántalmazásnak. Ezt azzal indokolta, hogy a sértett tényállásbeli magatartása a fogda helyiségben annyira kirívóan szokatlan volt, hogy a sértett megnyilvánulásából nem lehetett tisztán látni, hogy a fogda helyiségen belüli intézkedés esetén milyen magatartás várható tőle, számítani lehet-e reálisan támadó magatartásra.

[24] A bünteteskiszabás körében a IV. rendű vádlott védője kifogásolta, hogy a törvényszék a tényleges súlyához mérten jóval csekélyebb mértékben vette figyelembe enyhítő körülményként a sértett ellenszegülését. Az ellenszegülés mértékéhez képest kell ugyanis a rendőröknek az adott esetben pillanatnyi idő állt rendelkezésre, hogy a döntést

meghosszák a testi erő alkalmazásáról és a lehetőségek közül a legmegfelelőbbet, legcélravezetőbbet (de egyben a legkíméletesebbet) igénybe vegyék. Utalt arra, hogy számos bírósági döntés értékeli nagyfokú enyhítő körülményként az ellenszegülést kifejtő sértetti közrehatást, különösen, ha annak mibenléte folyamatosan és kitartóan akadályozza a rendőrök intézkedését és kifejezetten akkor is, ha megalázó és a becsületet mélyen sértő szóbeli megnyilvánulásokkal jár együtt. Mindez pedig jelen ügyben is megvalósult, mely nyomatékosan figyelembe veendő enyhítő körülmény a védelem álláspontja szerint megteremti a lehetőséget annak, hogy a másodfokú bíróság felfüggesztett szabadságvesztés büntetést szabjon ki a védencével szemben.

[25] Az V. rendű vádlott védője fellebbezése írásbeli indokolásában arra az álláspontra helyezkedett, hogy az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontja szerint részben megalapozatlan, ami a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja alapján kiküszöbölhető. A védő arra hivatkozott, hogy a törvényszék az V. r. vádlott bűnösségét a vádlotti védekezéssel, a sértett vallomásaival, tanúl tanú vallomásával és a bizonyítás anyagává tett, a teljes cselekménysort rögzítő kamerafelvétel adataival szemben a felvételt értékelő saját megállapításai és tapasztalásai alapján állapította meg, melynek következtében az elsőfokú ítélet az V. rendű vádlott vonatkozásában megalapozatlan. A védő a rendőri intézkedés jogszerűségének és a sértett kihívóan közösségellenes magatartásával szembeni fellépés arányosságának alátámasztására a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény és a rendőrség szolgálatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet vonatkozó rendelkezéseit idézte. A védő sérelmezte azt, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékok köréből arra hivatkozással, hogy a tanú jogkérdésben foglalt állást, kizárta tanúl rendőrszázados kiképzőnek az intézkedés és a kényszerítő cselekmények jogszerűsége vonatkozásában tett vallomását. A védő álláspontja szerint nem vonható le logikusan az a következtetés, hogy az V. rendű vádlottnak a felvételen látható magatartása a sértett indokolatlan bántalmazására irányuló mozdulatsor lenne. Hangsúlyozta, hogy még ha V. rendű vádlott ütni akart volna, úgy annak a jogszerűsége sem lenne kétségbe vonható, hiszen a sértett erre, a szék felrúgásával, már okot adott. A védő azt is vitatta, hogy az a passzív magatartás, amit a védelem az alatt a 7 másodperc alatt tanúsított, amely alatt a IV. rendű vádlott a sértettel szemben a nyak alatti testrészeire irányuló távoltartó mozdulatot fejtett ki, bűncselekményt valósított volna meg, hiszen a IV. rendű vádlott mozdulata sem tekinthető jogellenesnek. E körben a védő álláspontja szerint nincs jelentősége annak, hogy a IV. rendű vádlott az eljárás egy pontján beismerő vallomást tett a saját cselekménye vonatkozásában.

[26] A leírtak alapján az V. rendű vádlott védője azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet megváltoztatva bűncselekmény hiányában mentse fel a védencét az ellene emelt vád és törvényes következményei alól.

[27] A VI. és VII. rendű vádlottak védője is előterjesztette fellebbezése írásbeli indokolását a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál, melyben arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet jogi és ténybeli alapon is jogsértő. Előadta, hogy védenecsei a kérdéses időpontban járőrszolgálatot láttak el, azonban a megállapított tényállás által sem vitatottan a Btk. 438. §-ában írt büntetőjogi tényállásban foglalt elkövetési magatartásokat nem követték el, ezen elkövetési magatartásokat a vádirat sem róta a terhükre. Azzal érvelt továbbá, hogy a Btk. 438. § szerinti bűncselekményt csak őrszolgálati, ügyeleti szolgálati vagy készenléti szolgálati formában lehet elkövetni, járőrszolgálatban fogalmilag nem valósulhat meg ez a bűncselekmény. Álláspontja alátámasztására felhívta a Fővárosi Ítéltábla 6.Kbf.81/2015/6.

számú jogerős ítéletében foglalt indokolás releváns részét is. Kiemelte továbbá azt is, hogy az elsőfokon eljáró katonai tanács élt a vádtól eltérő minősítés lehetőségével, ami azonban azt is jelentette, hogy nem volt a vád tárgya a Btk. 438. §-ába ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő bűncselekmény vádhatósági indokolása és vizsgálata sem. Így a vádirati tényállás sem tartalmazta azt a normaszegést, amely konkretizálta volna, hogy a védencei milyen jogszabályi, vagy akár belső normatív rendelkezést szegtek meg a vádhatóság által jogsértőnek vélt cselekvőségükkel. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság kiterjesztően értelmezte a jogszabályi rendelkezést, amikor a járőrszolgálatot egyfajta őrszolgálatnak értékelte, amelyre nem lett volna lehetősége.

[28] A tényállás megállapítása körében kifejtett – a fellebbezés indokolásának benyújtásakor még csak szóbeli – indokolást is kifogásolta, tekintettel arra, hogy a bíróság „felülbíráta” az ügyben meghallgatott szakértő-tanú (jogilag szaktanácsadó) által előadottakat, azzal ellentétesen állapította meg a marasztalás alapját képező tényállást. E körben lényegében arra hivatkozott, hogy az intézkedésben részt vevő rendőrök a folyamatosan (váltakozva aktív és passzív módon) ellenszegülő sértettel szemben kifejtett magatartásuk során mindvégig célszerűnek és arányosnak értékelhető mozdulatokat tettek, törvényesen alkalmaztak erőszakot, a vádhatóság és a bíróság által sérelmezett mozdulatok megengedett kényszerítő eszköznek tekintendők. E körben tehát a szaktanácsadó kijelentéseire és az V. rendű vádlott által a kiképzési metodikával kapcsolatban előadottakra utalt. Nem látta helyesnek, hogy a kiképzésben és intézkedéstaktikában, testikényszer módozatok szakmai értékelésében nem jártas bíróság felülbíráta tanú kiképzőtiszt megállapításait és jogellenes bántalmazásnak értékelte a rendőrök indokolt és arányos mozdulatait. Sérelmezte, hogy a nyomozás során a videofelvételek elemzésére – kérése ellenére – nem került sor szakértő, szaktanácsadó kirendelésére, a bíróság pedig a meghallgatott szaktanácsadó által előadottakat a tényállás megalapozatlanságát eredményező módon felülbíráta.

[29] Beadványa utolsó részében elsősorban a védenceitől különböző többi – részben már jogerősen elítélt, részben nem jogerősen elmarasztalt – vádlott vonatkozásában hivatkozott a túlterhelt rendőrségi állomány körében potenciálisan felmerülő, ezért az enyhítő körülmények körében vizsgálandó „burn out” jelenségre, amely álláspontja szerint az elkövető beszámítási képességét esetenként oly mértékben beszűkítheti, hogy a kóros elmeállapot büntetethetőséget kizáró ok fennállta is felmerülhet. Utalt arra, hogy a munkahelyi kiégés olyan egészségügyi állapot, ami szolgálatra alkalmatlanságot is eredményezhet, álláspontja szerint az eljárás során szükséges lett volna vizsgálni, hogy ilyen állapot valamely vádlottnál fennállt-e, hiszen az enyhítő körülmények feltárása mind a nyomozó- és vádhatóságnak, mind pedig a bíróságnak kötelessége kellene, hogy legyen. Meglátása szerint a foglalkozás orvostani szakértő kirendelésének elmulasztása szintén a tényállás megalapozatlanságát eredményezte.

[30] A leírtak alapján az elsőfokú ítélet megváltoztatását indítványozta és azt, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a VI. és VII. rendű vádlottakat az ellenük emelt vád alól – elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában – mentse fel.

[31] A II. rendű vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bejelentett fellebbezését és annak írásbeli indokolását változatlanul fenntartotta, azt felolvasta. Indítványozta a II. rendű vádlott felmentését az életveszélyt okozó testi sértés büntettének vádja alól, egyidejűleg a hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntette vonatkozásában a kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt.

[32] A IV. rendű vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bejelentett fellebbezésének irányát változatlanul, annak írásbeli indokolását kis módosítással fenntartotta. Elsődlegesen azt kérte a fellebbviteli bíróságtól, hogy a IV. rendű vádlott cselekményét a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző cselekményként minősítse, és ezen minősítéshez társított büntetési tételkeret figyelembevételével szabjon ki vele szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést. Másodlagos indítványa arra irányult, hogy a súlyosabb minősítés változatlanul hagyása esetén a másodfokú katonai tanács mellőzze a folytatólagosan elkövetett cselekmény tekintetében a sörözőben, a sértett nyakának megfogásával megvalósított cselekményrészben való felelősségre vonást, és ez esetben is enyhítse a kiszabott büntetést a szabadságvesztés mértékének mérséklésével és a végrehajtás felfüggesztésével. Hivatkozott a BH2020.352. számú eseti döntésre álláspontjának alátámasztására. Fellebbezésének indokolásából egyebekben mellőzte azt az álláspontját, mely szerint a gázspray alkalmazása nem minősül jogtalan bántalmazásnak.

[33] Az V. rendű vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bejelentett fellebbezésének irányát és annak indokolását változatlanul fenntartotta. Kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontja szerint részben megalapozatlan, hiszen a törvényszék az V. rendű vádlott bűnösségét a vádlotti védekezéssel, a sértett vallomásával, tanúl tanú vallomásával és a bizonyítás anyagává tett, a teljes cselekménysort rögzítő kamerafelvétel adataival szemben saját megállapításai és tapasztalása alapján állapította meg. A védő álláspontja szerint az V. rendű vádlott cselekvősege nem a sértett indokolatlan bántalmazására irányult, így az nem jogellenes. Mindezek alapján az V. rendű vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentését indítványozta.

[34] A VI. és VII. rendű vádlott védője a másodfokú nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bejelentett fellebbezéseket és azok írásbeli indokolását változatlanul fenntartotta. Kiemelte, hogy a járőrszolgálat nem ör-, ügyeleti vagy készenléti szolgálati forma, ezért a járőrszolgálatot teljesítő vádlottak a katonai büntetést nem követhették el. Sérelmezte, hogy e bűncselekmény megállapításakor az elsőfokú katonai tanács kiterjesztően értelmezte a jogszabályi rendelkezést, túlterjeszkedett a vádon. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság felülbírált tanúl kiképzőtiszt tanúvallomásában előadottakat és jogellenes bántalmazásnak értékelte a rendőrök indokolt és arányos cselekvőségét. Álláspontja szerint a rendőröktől nem volt elvárható, hogy azonnal eldöntsék, hogy kollégájuk bűncselekményt követett-e el. Úgy ítélték, hogy a kifejtett magatartás nem jogellenes, ezért nem tettek jelentést. Utalt arra, hogy álláspontja szerint foglalkozás-orvostani szakértőt kellett volna kirendelni, és ennek elmulasztása a tényállás megalapozatlanságát eredményezte. Minderre figyelemmel indítványozta, hogy a fellebbviteli bíróság a VI. és VII. rendű vádlottakat az ellenük emelt vád alól elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában mentse fel.

[35] A II. rendű vádlott az utolsó szó jogán megbánását hangsúlyozta, elismerte a bántalmazás tényét, ugyanakkor az életveszélyes sérülés okozását tagadta.

[36] A IV. rendű vádlott az utolsó szó jogán sajnálatát fejezte ki a történetek miatt. Utalt arra, hogy szerette a hivatását, a szolgálati viszonya megszűnése óta elhelyezkedett, családot alapított.

[37] Az V. rendű vádlott az utolsó szó jogán tagadta a bűncselekmény elkövetését, és utalt arra, hogy azért nem indítottak hivatalból eljárást ellene, mert parancsnokai sem láttak bűncselekményt a felvételek megtekintése alapján.

[38] A VI. rendű vádlott az utolsó szó jogán hangsúlyozta, hogy miután a kollégája nem ütött, illetve a fogdahelyiségben sem volt tanúja ütésnek, ezért jelentéstételi kötelezettsége sem volt.

[39] A VII. rendű vádlott az utolsó szó jogán maga is arra utalt, hogy miután nem volt bűncselekmény, amit jelentenie kellett volna, így nem követett el bűncselekményt.

[40] Az ügyészség, valamint a vádlottak és védőik által bejelentett fellebbezések tartalmára figyelemmel az ügyben a felülbírálat a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján teljeskörű. Erre tekintettel a másodfokú bíróság a felülbírálat során vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit, továbbá az indokolás helyességét.

[41] A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának eljárása perrendszerű volt. A törvényi előírásoknak megfelelően, a Be. 698. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerinti összetételű tanácsban járt el a kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekményre figyelemmel. Az elsőfokú bíróság a vádirat bíróságra érkezését követően a törvényes határidőben előkészítő ülést tűzött ki. Helyesen járt el akkor is az elsőfokú bíróság, amikor a IV. rendű vádlott bűnösséget beismerő és tárgyalásról lemondó nyilatkozatát nem fogadta el, és a II., V., VI. és VII. rendű vádlottak bűnösséget tagadó nyilatkozatát követően tárgyalásra tért át. Mind a vádlottakkal, mind a tárgyaláson kihallgatott tanúkkal és szakértőkkel szemben törvényes figyelmeztetéseket, kioktatásokat alkalmazott és az ügy egyéb bizonyítékait is az előírt formában tette a bizonyítás anyagává. Itt jegyzi meg a fellebbviteli bíróság a II. rendű vádlott védőjének eljárási szabálysértésre utaló kijelentésével kapcsolatban, mely szerint kizárt bíró járt el az ügyben, hogy a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjában szabályozott kizárási okot – akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható – a tárgyalás megkezdése után csak akkor érvényesítheti a védő, ha valószínűsíti, hogy a bejelentés alapjául szolgáló tényről a tárgyalás megkezdése után szerzett tudomást, és azt három napon belül bejelenti. Az ügyiratok tanúsága szerint a védő kizárási okot nem jelentett be, és a fellebbviteli bíróság álláspontja szerint az általa megjelölt körülmény (az ügyben eljáró

katonai ügyész és a tanács elnöke korábban több mint négy évig kollégák voltak) sem olyan hivatkozási alap, amely megalapozná az elfogultságot. Az elsőfokú katonai tanács tehát sem abszolút, sem relatív eljárási szabálysértést nem vétett.

[42] A fellebbviteli bíróság előzményként megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa az előkészítő ülésen bűnösségét beismerő és a tárgyalás jogáról lemondó terhelt¹ volt rendőr törzsőrmester I. rendű és terhelt³ volt rendőr törzsőrmester III. rendű vádlottal szemben az ügyek elkülönítését követően, 2022. február 2. napján 43.Kb.118/2021/23. szám alatt – a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.19/2022/5. számú ítéletében írt változtatással – 2022. május 18. napján jogerőre emelkedett ítéletet hozott.

[43] A II., a IV., az V., a VI. és a VII. rendű vádlottaknak és védőiknek a felmentésre, valamint a IV. rendű vádlott védőjének eltérő tényállás és eltérő jogi minősítés megállapítására irányuló fellebbezése nem alapos.

[44] Az elsőfokú bíróság a történeti tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint az elsőfokú katonai tanács a tényállás maradéktalan tisztázására törekedett, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a fellelhető bizonyítékokat számba vette. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta. A II., IV., V. rendű vádlott a nyomozás során nem tett vallomást. A II. rendű vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségére nem tett nyilatkozatot, ugyanakkor azt elismerte, hogy járőrszolgálatra során bement a sértetthez az előállító helyiségbe és ott bántalmazta őt, amelynek részleteire nem emlékezett. A tárgyaláson már élt a vallomástétel megtagadásának jogával. A IV. rendű vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségét váddal egyezően elismerte és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, amit a bíróság nem fogadott el, a tárgyaláson pedig nem tett vallomást. Az V. rendű vádlott az előkészítő ülésen tagadta bűnösségét és a tárgyaláson tett érdemi vallomásában is arra hivatkozott, hogy nem ütötte meg a sértettet, csupán támadásnak értékelte magatartása miatt a saját és társai testi épsége védelme érdekében a földre akarta vinni, hogy megbilincselje. A VI. és VII. rendű vádlottak mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson tett vallomásukban érdemi védekezést terjesztettek elő. Ennek lényege szerint kollégáik részéről nem tapasztaltak sem a sörözőben, sem a fogda előterében bántalmazó magatartást, csupán jogszerű rendőri intézkedést, így erre tekintettel őket semmilyen jelentéstételi, illetve intézkedési kötelezettség nem terhelte.

[45] A vádlottak védekezésének leellenőrzése és a tényállás tisztázása érdekében az elsőfokú katonai tanács kihallgatta tanúként sértett¹ sértettet, aki ugyan a tárgyaláson nem emlékezett bántalmazása pontos körülményeire, ezért a törvényszék – helyesen – ismertetéssel tette a bizonyítás anyagává a tanú nyomozás során tett vallomását. Kihallgatta továbbá tanú rendőr századost, a Rendőrség¹ kiképzőjét, akinek a vallomását abban a részében fogadta el és értékelte, amiben általánosságban nyilatkozott a rendőri intézkedések szakszerű lefolytatásának mikéntjéről. A kamerafelvételek lejátszása után tett vallomásrészt az elsőfokú katonai tanács helyesen zárta ki a bizonyítékok köréből arra figyelemmel, hogy ez részben ellentmondott a korábbi nyilatkozatának, illetve jogkérdésben foglalt állást. A

törvényszék kihallgatta a tárgyaláson az igazságügyi orvos szakértőket, akik fenntartották a nyomozás során előterjesztett véleményüket, amely szerint a sorozat bordatörés nem következhetett be eleséstől, az kategorikusan a fogdán történt bántalmazásra vezethető vissza.

[46] A II. rendű vádlott és védője a testi épség elleni bűncselekmény elkövetését vitatta. A védő feltételezése szerint a sértett nekieshetett a radiátornak és az okozhatta a bordatörését. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint azonban az orvosszakértői vélemény kizárta ennek lehetőségét annak megállapításával, hogy a sértett hat bordája törött el, elmozdulásos bordatörést szenvedett, mellette a bal vesetájék, mindkét oldali mellkasfél, a jobb válltájék és mindkét oldali homloktájék lágyrész zúzódását is elszenvedte. A sorozat bordatörés mentén kialakult légmell életveszélyes állapotot idézett elő. E sérüléseket kétséget kizáróan bántalmazás okozta. Ezzel összhangban áll a törvényszék által lejátszott kamerafelvétel, amely alapján az elsőfokú bíróság a tényeket rögzítette. A látottak alapján vonta le jogi következtetését, amely a bíróság feladata és egyben kötelessége, és ennek alapján fogadta el a sértett és a tanú vallomásának ezzel egyező részét, illetve zárta ki a bizonyítékok köréből a látottakkal ellentétes nyilatkozatokat. Az elsőfokú katonai tanács beszerezte továbbá a II. és IV. rendű vádlottak tekintetében az igazságügyi elmeorvos szakértői véleményeket, amelyek tanúsága szerint a vádlottak büntetőjogi szempontból felelősségre vonhatók, illetve II. rendű vádlott indulatkezelési problémákkal küzd.

[47] A törvényszék ítélete [41]-[63] bekezdéseiben ismertette és értékelte az általa megismert bizonyítékokat. Logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlottak védekezését fogadta el a tényállás alapjául. Foglalkozott a II. rendű vádlott védőjének a jogos védelmi helyzetre történő hivatkozásával, és az általa látott kamerafelvételek alapján helytállóan állapította meg, hogy a sértett nem tanúsított támadó magatartást, így a II. rendű vádlott már a zárkába a bántalmazás szándékával lépett be, ezért eleve a jogtalanság talaján állt. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint nem vétett logikai hibát az elsőfokú bíróság akkor, amikor az általa megállapított tényekből a saját következtetéseit vonta le. Minderre figyelemmel a törvényszék katonai tanácsa ítélete [16]-[27] bekezdéseiben marasztaló történeti tényállást állapított meg.

[48] A másodfokú katonai tanács a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ítélet személyi részét a vádlottak másodfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozatai alapján az alábbiakkal egészíti ki:

[49] terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott taxis személyszállítóként dolgozik, nettó havi jövedelme kb. 500.000 forint.

[50] terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlott másodállásban, östermelőként kukoricatermesztéssel foglalkozik, amelyből mintegy 400.000 forint havi jövedelemre tesz szert.

[51] A fellebbviteli bíróság egyebekben nem tartotta szükségesnek kiegészíteni a történeti tényállást sem az ügyészség, sem a IV. rendű vádlott védőjének indítványa szerint. Az irányadó kúriai joggyakorlatra figyelemmel, ami az ítélet indokolásában szerepel, az az

ítéleti tényállás része, ezért az ítélet indokolás [85] és [86] bekezdésében foglaltak átemelése szükségtelen. A történeti tényállás [18] és [22] bekezdéseiben leírt sértetti magatartás pedig a sértett aktív ellenszegülő magatartásának feleltethető meg.

[52] Az elsőfokú bíróság által rögzített és a másodfokú bíróság által így kiegészített tényállás már megalapozott, mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdéseiben írt megalapozatlansági okoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

[53] A Be. 591. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. A vádlottak és védők fellebbezéseikben új tényre, új bizonyítékra nem hivatkoztak, további bizonyítási indítványt nem tettek, ezért a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére és ezen keresztül eltérő tényállás megállapítása mellett felmentésre irányuló fellebbezéseik eredményre nem vezethettek. Az elsőfokú bíróság a ténybíróság, feladata és kötelessége, hogy a vád tárgyává tett tények szempontjából lényeges bizonyítékokat hiánytalanul, egyenként és összhatásában értékelje, amelynek eredményeként az ítéletben a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállását, valamint az elkövetők személyével összefüggő, a cselekményeikre kiható, azt befolyásoló tényeket megállapítsa. Az ítéltábla álláspontja szerint a törvényszék katonai tanácsa e kötelezettségének eleget tett, ezért a bizonyítékok újraértékelésére, és ezen keresztül a vádlottak felmentésére irányuló vádlotti és védői fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[54] Megjegyzi a fellebbviteli bíróság, hogy a beszűkült tudatállapot vizsgálata elmeorvos szakértő feladata, és szakértői vizsgálat kiterjedt a II. rendű vádlott tekintetében beszerzett egészségügyi és pszichikai alkalmassági vizsgálatok irataira, valamint társadalombiztosítási adatokra. Erre, valamint arra figyelemmel sem volt indokolt foglalkozás-orvostani szakértő kirendelése, hogy a munkaegészségügyi szakértő kompetenciája egészen más szakterületekre (pl. munkavédelmi üzembe helyezés, foglalkozás-egészségügyi feladatok, zajvédelem, stb.) terjed ki.

[55] A vádlottak felmentése érdekében előterjesztett fellebbezések nem alaposak.

[56] A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont le következtetést a vádlottak bűnösségére, és helyes a cselekményeik jogi minősítése is. terhelt2 volt rendőr törzsőrmester II. rendű vádlott azzal a magatartásával, hogy az I. rendű elítélttel együtt a III. rendű elítélt támogató fellépésével, a sértettet több alkalommal megütötte, illetve megrúgta, megvalósította a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése szerint minősülő hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntettének törvényi tényállási elemeit. Azzal a magatartásával pedig, hogy a

bántalmazás során olyan sérüléseket okozott, amelyek a sértett közvetlen életveszélyes állapotát eredményezték, megvalósította a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző (8) bekezdése szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntettének törvényi tényállási elemeit.

[57] terhelt⁴ volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott tekintetében előre bocsátja a fellebbviteli bíróság, hogy a távoltartás nyitott tényérrel történő eltolást jelent: ebbe pedig nem fér bele az ellenszegülő, provokáló sértetti magatartás miatti retorzió jellegű, nyakra történő ráfogás. Ezért a IV. rendű vádlott azzal a magatartásával, hogy a söröző teraszán sértettl sértett nyakára ráfogott, majd a Rendőrkapitányság épületében a székre történő leültetését követően egy alkalommal hasba ütötte, illetve a III. rendű elítélt támogató fellépésével együtt maga is támogatta, hogy az I. rendű elítélt gázspray-vel a sértett zárkájába fújjon, megvalósította a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntettének törvényi tényállási elemeit. A fellebbviteli bíróság megjegyzi, hogy a gázspray használatánál a IV. rendű vádlott jelen volt és jelenléte szándékerősítő hatású volt, mert kötelezettsége lett volna a vegyi eszköz használatának megakadályozása, de ezt nem tette. Ekként a csoportos elkövetés bűnsegédének tekintendő.

[58] terhelt⁵ rendőr törzsőrmester V. rendű vádlott azzal a magatartásával, hogy a söröző teraszán a sértettl sértettel szemben fogantatosított intézkedés során a VI. rendű vádlott által bölcsőfogással már ártalmatlanított sértettet megütötte, megvalósította a Btk. 301. § (1) bekezdésébe ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntettének törvényi tényállási elemeit. Megjegyzi a fellebbviteli bíróság, hogy emberileg érthető az V. rendű vádlott reakciója a sértett provokatív magatartására figyelemmel, arra, hogy szóban is inzultálta őt a sértett, majd felé rúgott egy széket, azonban az V. rendű vádlott ennek tűrésére volt köteles, reakciója nem lehetett számonkérő jellegű, hiszen a VI. rendű vádlott karbölcsőben tartotta a sértettet, ezért részéről erőszakos, támadó magatartás már nem volt várható. Az V. rendű vádlott minderre figyelemmel túllépte az intézkedés indokolt kereteit.

[59] Ebből következően pedig helyesen állapította meg az elsőfokú katonai bíróság VI. és VII. rendű vádlottak büntetőjogi felelősségét, és helyesen minősítette cselekményeiket is.

[60] A másodfokú bíróság nem találta alaposnak VI. és VII. rendű vádlottak cselekménye vád szerinti minősítése érdekében előterjesztett ügyészi fellebbezést.

[61] A fellebbviteli bíróság egyetért az elsőfokú bíróság által a jogi minősítés körében az ítélet [86] bekezdésében kifejtettekkel. A rendőrök a 2012. évi C. törvény rendelkezéseinek tükrében kettős alanyi kvalifikáltsággal rendelkező személyek, mert vezényelt szolgálatuk során egyrészt a bűnüldöző hatóság hivatásos állományú tagjaként hivatalos személyek, de egyben büntetőjogi értelemben vett katonák is, akik egymás viszonylatában, egyben szolgálati közegek is. Ezért köteleességszegő magatartásuk vád tárgyává tétele következtében, konkuráló különös részi tényállásként vehető számba esetükben a Btk. 282. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző hivatalos személy által elkövetett bűnpártolás büntette, mint igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény, valamint a Btk. 438. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szolgálatban köteleességszegés büntette, mint katonai bűncselekmény. A másodfokú katonai tanács által kialakított gyakorlat szerint tehát a rendőr szolgálatban hivatalos személy, de egyben katona is. Hangsúlyozza a fellebbviteli bíróság, hogy amikor a rendőrök együtt teljesítenek

szolgálatot, egymás felé nem gyakorolnak közhatalmat, egymás közötti kapcsolatuk nem a hivatalos személyi minőségükre alapozódik, hanem a katonai életviszonyok a meghatározóak. A szolgálatra előírt jelentési és intézkedési kötelezettség elmulasztásával tehát a katonai életviszonyokat sértették, megnehezítették társaik felelősségre vonását. A Btk. 438. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szolgálatban kötelességszegés büntetettét az követi el, aki őr, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban – az adott szolgálatra vonatkozó szolgálati intézkedés rendelkezéseit megszegve – elalszik, vagy a szolgálat ideje alatt szesziesített, illetve kábítószer vagy kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyagot vagy szert fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi, és a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár. A jelen ügyben a VI. és VII. rendű vádlottak a 4. fordulat szerinti elkövetési magatartást valószínűsítették meg, tehát a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezéseket más módon súlyosan megszegték. A bírói gyakorlat szerint akkor állapítható meg a szolgálati kötelezettség más módon történő megszegése, ha az legalább olyan súlyos, mint a szolgálati hely elhagyása, szesziesítés vagy más bódítószer fogyasztása, illetve az elalvás. Ezek ugyanis a szolgálat rendeltetését megghiúsítják (BH2002.133.). A VI. és VII. rendű vádlottak védőjének jogi érvelésére megjegyzi a fellebbviteli bíróság, hogy töretlen a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy a járőrszolgálat őrszolgálat, a járőrszolgálatra vonatkozó szabályok tényállásszerű megsértése katonai bűncselekmény megállapíthatóságát eredményezi. A Btk. 438. § (1) bekezdése szerinti kötelességszegés szolgálatban bűncselekmény közvetlen jogi tárgya a nevesített, így a büntetőjogi védelem alá vont szolgálati formák zavartalan ellátásához fűződő katonai érdek. Az egyes fegyveres szervek rendeltetésének megfelelően külön szabályzatok szabályozzák azokat a szolgálati formákat, amelyek ellátását, rendjét a Btk. 438. § (1) bekezdése büntetőjogi oltalomban részesíti. A rendőrség tekintetében ezt a szabályozást a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet tartalmazza. A védett szolgálati formák őr-, ügyeleti és egyéb készenléti szolgálatok. A bűncselekmény elkövetője pedig az, akit a büntetőjogi oltalomban részesített szolgálatban vezényeltek. A Btk. 438. § (1) bekezdésében nevesített elkövetési magatartások tanúsítása által a bűncselekmény befejezetté válik. A konkrét cselekmény büntetőjogi megítéléséhez a konkrét szolgálat és a szolgálatban lévőre vonatkozó kötelezettségek vizsgálata szükséges. Jelen ügyben VI. és VII. rendű terheltek járőrszolgálatot teljesítettek vezénylés alapján. A járőrszolgálati forma a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 70. § (1) bekezdése szerint a közterületek és nyilvános helyek, a határterület és – jogszabályban meghatározott esetekben – a határterületen kívüli területek rendőri vagy határrendészeti ellenőrzésének, továbbá a határőrizetnek az egyik alapvető szolgálati formája, amelynek célja egy előre meghatározott körzetben, területen vagy útvonalon, valamint menetvonalon bűnügyi, közrendvédelmi, határrendészeti, közlekedési, továbbá vízi rendészeti feladatok ellátása, a jogszabályok betartásának ellenőrzése, jogellenes cselekmények megelőzése, felderítése, megszakítása és az elkövetők elfogása. Ekként a járőr szolgálati forma nem vitásan a Btk. 438. § (1) bekezdése által védett szolgálat.

[62] A járőrszolgálati forma a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 4. § (3c) bekezdése szerint a (3b) bekezdés szerinti esetben, ha a rendőr a szolgálati feladat teljesítését befejezte, vagy az intézkedés foganatosítása vagy az intézkedés kezdeményezése a meghatározott szolgálati feladat ellátását már nem veszélyezteti, az észlelt jogsértő cselekmény vonatkozásában haladéktalanul köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni a szolgálati elöljárónak történő jelentéssel, illetve a rendőrség ügyeletének vagy tevékenység-irányítási központjának értesítésével. A szolgálati szabályzat 89. § (4) bekezdése szerint a rendőri intézkedéssel összefüggő rendkívüli eseményről írásban kell jelentést tennie. A kapott eligazítás szerint mind VI., mind VII. rendű vádlottnak be kellett

tartania az állampolgárokkal szemben fogatosított rendőri intézkedések során a 30/2011. (IX. 22.) BM rendeletben meghatározottakat. VI. és VII. rendű vádlottak azonban annak ellenére, hogy észlelték kollégák intézkedés során tanúsított jogsértő magatartását, fenti szolgálati kötelezettségük ellenére azt nem akadályozták meg és nem is jelentették. VI. és VII. rendű vádlottak köteleességszegése a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezés „más módon súlyosan megszegése” fordultnak felel meg. Ennek az egyéb módon történő súlyos köteleességszegésnek konkrét súlyában legalább olyan fokúnak kell lennie, mintha a köteleességsértés az elalvás, az italfogyasztás, avagy a rendeltetési hely elhagyása által valósulna meg. VI. és VII. rendű vádlottak köteleességszegő mulasztása e fordultnak megfelel. A Btk. 438. § (2) bekezdése minősített esetként súlyosabban rendeli büntetni a cselekményt, ha abból a szolgálatra jelentős hátrány veszélye származott. A szolgálatra előírt kötelezettség megszegése akkor járhat jelentős hátrány veszélyével, ha az őrizet tárgya a szolgálatra különös fontossággal bír, vagy a szolgálati forma a fegyveres szerv alaprendeltetésének körébe tartozik és az adott helyzetben az elkövető magatartása folytán a jelentős hátrány bekövetkezésének reális lehetősége fennáll, tehát az a cél, amelynek érdekében a szolgálati formát létrehozták, megghiúsult. VI. és VII. rendű vádlottak cselekménye a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével járt, mert alkalmas volt arra, hogy a járőrtársaik, IV. és V. rendű vádlott a felelősségre vonást elkerülje, és ezzel a lakosságnak a közrend és közbiztonság rendőri fenntartásához, a rendőri intézkedések jogszerűségéhez fűződő érdekét alapvetően sértették.

[63] Utal arra is a másodfokú bíróság, hogy nem helytálló az a védői érvelés, hogy a törvényszék katonai tanácsa túlterjeszkedett a vádon, hiszen a vádirat és az ítélet történeti tényállása is egyaránt tartalmazza, hogy VI. és VII. rendű vádlott az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerinti intézkedési, valamint a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 89. § (4) bekezdése szerinti jelentéstételi kötelezettsége akaratlagos elmulasztásával segítették elő, hogy a IV. és V. rendű vádlott a büntetőeljáráásban történő felelősségre vonásukat – a rendőri intézkedés során a sértettel szemben kifejtett jogtalan bántalmazó magatartásuk miatt – elkerülhessék.

[64] A korábban kifejtettek alapján a másodfokú katonai tanács álláspontja szerint tehát valóban két bűncselekmény konkurálhat egymással, a Btk. 282. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző bűnpártolás büntetnének alapesete, amit az követ el, aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna, a) segítséget nyújt ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön; valamint a Btk. 438. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szolgálatban köteleességszegés büntette. Azért nem a bűnpártolás büntetnének – köteleességszegéssel elkövetett – minősített esete, mert a rendőrök egymás felé nem hivatalos személyi minőségükben járnak el közös szolgálatteljesítés közben. Miután a katonai büntett három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett, az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény alapesete pedig kettő évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ezért a súlyosabban büntetendő speciális katonai büntett megállapításának van helye.

[65] terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű vádlott azzal a magatartásával, hogy a szolgálat alatt észlelte, hogy az intézkedés alá vont sértett1 sértettel szemben alkalmazott testi kényszert követően az V. rendű vádlott megütötte, majd a Rendőrkapitányságon a IV. rendű vádlott megüti a már megbilincselte sértettet a székre történő leültetés közben, és erről

előjáróinak nem tett jelentést, ezek megakadályozása érdekében nem intézkedett, megvalósította folytatólagosan a Btk. 438. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szolgálatban kötelességzegés büntettének törvényi tényállási elemeit. Cselekménye a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével járt, mert alkalmas volt arra, hogy a IV. és az V. rendű vádlott a felelősségre vonást elkerülje.

[66] terhelt⁷ rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott azzal a magatartásával, hogy a szolgálata alatt észlelte, hogy az intézkedés alá vont sértett¹ sértett nyakára a IV. rendű vádlott ráfogott és mintegy hét másodperig úgy tartotta, majd a bölcsőfogással már ártalmatlanított sértettet az V. rendű vádlott megütötte⁰, és erről előjáróinak nem tett jelentést, ezek megakadályozása érdekében nem intézkedett, megvalósította folytatólagosan a Btk. 438. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő szolgálatban kötelességzegés büntettének törvényi tényállási elemeit, mely cselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével járt, mert alkalmas volt arra, hogy a IV. és az V. rendű vádlott a felelősségre vonást elkerülje. Mindezek alapján az ügyészségnek az eltérő minősítés megállapítására irányuló indítványa nem foghatott helyt.

[67] Az ügyészségnek az V., VI. és VII. rendű vádlott tekintetében a büntetés súlyosítására, a II. rendű vádlott védőjének a büntetés enyhítésére irányuló indítványa nem alapos, ugyanakkor a IV. rendű vádlott védőjének a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezése megalapozott.

[68] A törvényszék ítélete [99]-[109] bekezdéseiben helytállóan tárta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket. A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint terhelt⁴ volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott a csoportos elkövetés bűnsege, bántalmazó cselekményei csekély tárgyi súlyúak, sérülést nem okoztak, ezért vonatkozásában a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása eltúlzott. A IV. rendű vádlott által megvalósított hivatali bűncselekményt a Btk. kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A Btk. 80. § (2) bekezdésére figyelemmel a büntetés kiszabásánál irányadó középérték 5 év. A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a már hivatkozott büntetés-kiszabási körülmények mellett a 2 év 9 hónapban meghatározott szabadságvesztési tartam eltúlzott. Ezért a másodfokú katonai tanács az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és terhelt⁴ volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlott büntetését 2 év börtönbüntetésre és lefokozásra enyhítette. A Btk. 135. § (1) bekezdés a) pontja szerinti katonai büntetés alkalmazására azért volt szükség, mert a IV. rendű vádlott az elkövetett cselekményei jellegére figyelemmel méltatlanná vált a rendfokozatra, és szolgálati viszonya összeférhetetlenség okán – a törvény kötelező rendelkezése alapján – közös megegyezés keretében került megszüntetésre. A IV. rendű vádlott szolgálati viszonyának megszűnése a HSZT és a 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet rendelkezéseire figyelemmel a viselt rendfokozata személyügyi nyilvántartásból történő törlését nem eredményezte. Erre és a szolgálati parancsában rögzítettekre is figyelemmel nem kizárt, hogy a későbbiek során esetleg újra a rendőrség vagy más szerv hivatásos állományába lépjen, ezért a másodfokú bíróság szükségesnek látta a katonai büntetés alkalmazását.

[69] A másodfokú katonai tanács a börtönbüntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján, és erre figyelemmel a közügyektől eltiltás mellékbüntetését mellőzte.

[70] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a IV. rendű vádlott esetében ezek a büntetések együttesen szolgálják megfelelően a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat.

[71] A fellebbviteli bíróság a 8/2015. (IV. 17.) AB határozat alapján hivatalból vizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét. Ennek körében az ítéltábla katonai tanácsa hangsúlyozza, hogy a Btk. 102. §-a az előzetes mentesítést az érdemességhez köti, amelynek megállapíthatósága kapcsán az ítélkezési gyakorlat a következő szempontokat alakította ki. Az érdemességet megalapozhatják a büntetés kiszabása körében már értékelt, és a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését alátámasztó körülmények (BJD 8779., BH1984.480.), a felfüggesztés feltételeinek fennállása azonban önmagában még nem jelenti az érdemesség meglétét, az előzetes mentesítés egy további kedvezményt jelent. Az érdemesség vizsgálata során a bűncselekmény tárgyi súlyát, a bűnösség fokát, az elkövetés körülményeit és indítékát, az elkövető személyiségét, életvezetését, az elkövetés és az eltelt idő közötti magatartását, az okozott sérelem jóvátételét és a sértetti közrehatást egybevetve kell állást foglalni [BJD 9986., BH1983.22.]. Kétségtelen, hogy ismert olyan gyakorlat, amely szerint a megszűnt hivatásos szolgálati viszonyra tekintettel alapvetően lehetőség van az előzetes mentesítés alkalmazására [Kúria Bhar.222/2019/19. számú eseti döntés], azonban jelen esetben több körülmény is az ezzel ellentétes döntés irányába hat. Az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően alapvetően a terhelt személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő. Arról van szó, hogy a kiszabott büntetése mellett igényli-e a személyére háruló, a büntetett előélethez fűződő hátrányos következményeket is (BH2018.135.).

[72] A fellebbviteli bíróság megállapította, hogy a IV. rendű vádlott ugyan rendezett életkörülmények között él, dolgozik, gyermekvállalás előtt áll, de jelentős tárgyi súlyú hivatali bűncselekményt követett el, amelyet a rendőrség hivatásos állományú tagjaként éppen, hogy meg kellett volna akadályoznia. Bár a vádlott leszerelt és újabb büntetőeljárás nem indult ellene, ugyanakkor büntetett előéletű. Ezen túl megállapítható, hogy a szolgálati ideje alatt dicsérve, illetve fenyítve egy-egy alkalommal volt. A IV. rendű vádlott jelenleg is dolgozik, ekként a fellebbviteli bíróság álláspontja szerint megélhetését, gyermekvállalási szándékát a büntetett előélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények nem akadályozzák. Mindezekre tekintettel a másodfokú katonai tanács a IV. rendű vádlottat az előzetes mentesítésre nem tartotta érdemesnek.

[73] A fellebbviteli bíróság a szolgálatban megtartható terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű vádlott tekintetében szükségesnek látta a büntetés enyhítését a jelentős sértetti közrehatásra, kiváló parancsnoki jellemzésére és az időmúlásra figyelemmel, ezért az elsőfokú katonai tanács ítéletét megváltoztatta és mellőzte a vele szemben alkalmazott 2 évre az őrmesteri rendfokozatba történő visszavetés katonai mellékbüntetését.

[74] A másodfokú katonai tanács a szolgálatban ugyancsak megtartható terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű vádlott tekintetében – aki két helyszínen is észlelte az intézkedés jogellenességét kollégái részéről – a kiszabott pénzbüntetést megfelelőnek találta, azonban szükségesnek ítélte a katonai mellékbüntetés alkalmazását, ezért az elsőfokú

katonai tanács ítéletét megváltoztatta és a vele szemben alkalmazott 2 évi soron következő fizetési fokozatba elősorolásra előírt várakozási meghosszabbítása katonai mellékbüntetést, mint szükségtelent, mellőzte.

[75] A fellebbviteli bíróság terhelt⁷ rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott tekintetében – arra figyelemmel, hogy csupán egy helyszínen, a söröző teraszán észlelte az intézkedés jogellenességét kollégái részéről – az elsőfokú katonai tanács ítéletét megváltoztatta és a vele szemben kiszabott pénzbüntetést a Btk. 65. § (1) és (3) bekezdése szerint 1 év próbára bocsátás intézkedésre enyhítette, továbbá a 2 évi soron következő fizetési fokozatba elősorolásra előírt várakozási meghosszabbítása katonai mellékbüntetést, mint szükségtelent, mellőzte. A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a szolgálatát kiválóan teljesítő VII. rendű vádlottal szemben az intézkedés alkalmazása megfelelően szolgálja a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat.

[76] Az V. rendű vádlott tekintetében kiszabott 300 napi tétel, míg a VI. rendű vádlott tekintetében kiszabott 200 napi tétel pénzbüntetés igazodik az általuk elkövetett cselekmények tárgyi súlyához, a vádlottak személyiségében és a cselekményében rejlő társadalomra veszélyességhez, a bűnösségük fokához, az enyhítő és súlyosító körülmények számához és nyomatékához, míg a pénzbüntetés törvényi minimumhoz közel, 2000 forintban meghatározott egynapi összege arányos a mindkét vádlott anyagi teherbíró képességével. Az így kiszabott pénzbüntetés mind az V. rendű, mind a VI. rendű vádlottal szemben megfelelően szolgálja a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat.

[77] Kiemeli a fellebbviteli bíróság, hogy a rendőrségnek olyan képet kell magáról kialakítani és közvetíteni a társadalom felé, hogy intézkedései során mindig a törvények betartásával jár el.

[78] A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a II. rendű vádlottal szemben végrehajtandó szabadságvesztést szabott ki. A büntetési tételkeret felső határa – a halmazati szabályokra is figyelemmel – tizennégy év, az irányadó középérték hét év. A másodfokú katonai tanács álláspontja szerint a középértéket el nem érő 4 év 6 hónap börtönbüntetés igazodik ténylegesen a II. rendű vádlott személyiségében és cselekményében rejlő társadalomra veszélyességhez, a bűnössége fokához, az enyhítő és súlyosító körülmények számához és nyomatékához.

[79] A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata a II. rendű vádlott esetében a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pont alapján törvényesen került megállapításra börtön fokozatban.

[80] A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról a perbíróság a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján törvényesen rendelkezett.

[81] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a II. rendű vádlottal szemben így kiszabott börtönbüntetés, valamint a Btk. 61. § (1) bekezdése és Btk. 62. § (1) bekezdése alapján törvényesen kiszabott, a főbüntetés mértékével arányos tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés együttesen megfelelően szolgálják a Btk. 79. §-ában írt büntetési célokat, így az ítéltábla katonai tanácsa annak enyhítésére nem látott törvényes alapot.

[82] Ugyanakkor a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései – a büntetés végrehajtási fokozatára, a fogvatartásban töltött idő beszámítására, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára, a bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozóan – törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság helybenhagyta azzal, hogy rögzítette a IV. és VII. rendű vádlott megváltozott lakó-, illetve tartózkodási helyét.

[83] A Fővárosi Ítéltábla ítélete a Be. 606. § (1) és (4) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2023. november 22.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva hb. ezredes s.k.
Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.
előadó bíró
bíró

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 43.Kb.118/2021/106. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.35/2023/22. számú ítéletében írt változtatással terhelt2 volt rendőr főtörzsőrmester II. rendű, terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű, terhelt5 rendőr törzsőrmester V. rendű, terhelt6 rendőr törzsőrmester VI. rendű és terhelt7 rendőr törzsőrmester VII. rendű vádlott tekintetében 2023. november 22. napján jogerőre emelkedett és – a terhelt4 volt rendőr törzsőrmester IV. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés kivételével – végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2023. november 22.

Dr. Török Zsolt hb. dandártábornok s.k.

a tanács elnöke